

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

Львівського державного
університету внутрішніх справ
кандидат юридичних наук, професор

Тарас СОЗАНСЬКИЙ

2024

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації Тараса САБАНЮКА на тему «Організація
взаємодії між слідчим та оперативними підрозділами під час виявлення та
розслідування умисних вбивств»,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії
у галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»**

Кафедра кримінального процесу та криміналістики факультету № 1 Інституту з підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції Львівського державного університету внутрішніх справ, заслухавши публічну презентацію наукових результатів дисертації Тараса САБАНЮКА на тему «Організація взаємодії між слідчим та оперативними підрозділами під час виявлення та розслідування умисних вбивств», а також за результатами об'єктивної оцінки рецензентів та експертної позиції учасників фахового семінару, проведеного 15 лютого 2024 року, констатує наступне:

Тема дослідження є актуальною: Виявлення та розслідування фактів умисних вбивств – одні з найскладніших взаємопов'язаних між собою завдань, які стоять перед правоохоронними органами. Багаторічний досвід усталив практику залучення до спільного їх вирішення суб'єктів оперативно-розшукової та слідчої діяльності, які мають найбільший спектр повноважень у застосуванні як гласних, так і негласних засобів одержання фактичних даних про обставини події умисного вбивства на різних стадіях його вчинення.

Потреба в максимальній концентрації зусиль у вирішенні цих завдань обумовлена обмеженістю часових проміжків, які є в розпорядженні оперативних підрозділів, слідчого для пошуку та фіксування відомостей про обставини події цих злочинів, різноманітних їх джерел. Відбувається це у взаємодії між слідчим та оперативними підрозділами. В теорії кримінального процесу, криміналістики, оперативно-розшукової діяльності різним аспектам взаємодії під час виявлення та розслідування кримінальних правопорушень неодноразово приділялася увага, що забезпечило формування системи наукових підходів щодо взаємодії між слідчим та оперативними підрозділами

під час документування шляхом здійснення оперативно-розшукових заходів та розслідування умисних вбивств.

Однак вивчення розвідок у цій сфері свідчить, що організації взаємодії під час виявлення та розслідування умисних вбивств не приділялася увага на монографічному рівні як окремому предмету дослідження. Саме визначення складових організації такої взаємодії, критична оцінка чинних нормативно-правових актів, які її регламентують при виявленні та розслідуванні умисних вбивств, сприятимуть вдосконаленню діяльності оперативних та слідчих підрозділів з метою мінімізації фактів нерозкриття цих злочинів, непритягнення до кримінальної відповідальності винних осіб. Наведене зумовлює актуальність обраної теми дослідження.

Дисертація виконана відповідно до: Плану науково-дослідних робіт Львівського державного університету внутрішніх справ та наукової теми «Протидія кримінальним правопорушенням, підслідним Національній поліції: правові, кримінологічні та криміналістичні аспекти» (номер державної реєстрації 0121U113930), яка розробляється на факультеті № 1 Інституту з підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції Львівського державного університету внутрішніх справ. Тема дисертації затверджена рішенням Вченої ради Львівського державного університету внутрішніх справ (протокол № 4 від 04 листопада 2020 року).

Метою дисертаційного дослідження є отримання нових результатів щодо розуміння змісту та сутності організації взаємодії між слідчим та оперативними підрозділами під час виявлення та розслідування умисних вбивств на підставі нормативних приписів вітчизняного оперативно-розшукового, кримінального процесуального законодавства, узагальнення оперативно-розшукової та слідчої практики, а також формулювання науково обґрунтованих пропозицій і рекомендацій для удосконалення відповідних положень нормативно-правових актів з питань взаємодії між слідчим та оперативними підрозділами та практики їх застосування.

Для досягнення цієї мети було визначено такі завдання:

- здійснити аналіз стану теоретичних уявлень про взаємодію слідчого з оперативними підрозділами під час виявлення та розслідування кримінальних правопорушень;
- визначити зміст та сутність взаємодії між слідчим та оперативними підрозділами під час виявлення та розслідування кримінальних правопорушень, місце в ній організації взаємодії, її поняття, функціональне призначення, принципи та суб'єкти;
- розкрити вплив визначення у кримінальному законодавстві умисного вбивства та його різновидів на організацію взаємодії між слідчим та оперативними підрозділами для з'ясування його обставин;
- визначити на підставі вивчення вітчизняного оперативно-розшукового, кримінального процесуального законодавства моделі організації взаємодії між слідчим та оперативними підрозділами під час виявлення та розслідування

умисних вбивств як структур, що забезпечують управління процесами такої взаємодії;

– визначити моделі організації взаємодії слідчого та оперативних підрозділів під час виявлення в результаті здійснення оперативно-розшукової діяльності готування до вчинення, вчинення умисного вбивства та описати особливості їх реалізації у типових оперативно-розшукових ситуаціях;

– визначити моделі організації взаємодії слідчого та оперативних підрозділів під час досудового розслідування умисних вбивств та описати особливості їх реалізації у типових слідчих ситуаціях;

– сформулювати на підставі результатів дослідження пропозиції щодо вдосконалення нормативно-правової регламентації організації взаємодії між слідчим та оперативними підрозділами під час виявлення та розслідування кримінальних правопорушень.

Об'єктом дослідження є оперативно-розшукові, кримінальні процесуальні та управлінські правовідносини, які виникають при взаємодії між слідчим та оперативними підрозділами під час виявлення та розслідування умисних вбивств.

Предметом дослідження є організація взаємодії між слідчим та оперативними підрозділами під час виявлення та розслідування умисних вбивств.

Методологічна основа дослідження. *Діалектичний* метод забезпечив дослідження взаємодії між слідчим та оперативними підрозділами під час виявлення та розслідування умисних вбивств як окремого компонента загального явища взаємодії між слідчим та оперативним підрозділом у оперативно-розшукових справах та у кримінальному провадженні. *Методи аналізу, синтезу, формальної логіки* забезпечили опрацювання теоретичної складової доробку (підрозділи 1.1, 1.2., 1.3., 2.1), оперативно-розшукової та слідчої практики (підрозділи 2.2., 2.3.), а також із використанням методу *абстрагування* – формування висновків до розділів та загальних висновків дисертації. *Спостереження* використано для одержання даних про особливості організації взаємодії між слідчим та оперативними підрозділами при виявленні та розслідуванні умисних вбивств під час практичної діяльності дисертанта в оперативних підрозділах кримінальної поліції, а також при вивченні матеріалів оперативно-розшукових та кримінальних справ про умисні вбивства, підслідні органам досудового розслідування Національної поліції (підрозділи 2.2, 2.3). *Мисленнєве моделювання* забезпечило визначення видів моделей організації взаємодії між слідчим та оперативними підрозділами під час виявлення та розслідування умисних вбивств, а *мисленневий експеримент* – дозволив оцінити ефективність таких моделей і визначити їх компоненти, які потребують вдосконалення, а також сформулювати наукові рекомендації щодо організації спільної діяльності слідчого та оперативних підрозділів у оперативно-розшукових та кримінальних справах (підрозділи 2.2, 2.3). *Пошуково-бібліографічний* метод забезпечив підбір літературних джерел за темою дослідження (підрозділи 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3). *Методи соціологічної вибірки, опитування шляхом анкетування, інтерв'ювання та статистичного зведення*

використані для одержання від респондентів відомостей з питань теми дослідження (підрозділи 2.1, 2.2, 2.3).

Емпіричну базу становлять: практика ЄСПЛ, Верховного Суду, матеріали вивчених оперативно-розшукових справ оперативних підрозділів ГУНП у Львівській та Рівненській областях (38 оперативно-розшукових справ), кримінальних проваджень, розглянутих місцевими судами Львівської, Рівненської, Волинської, Чернівецької, Київської, Луганської, Донецької, Дніпропетровської, Харківської, Одеської областей, м. Києва у період 2014–2022 років (112 кримінальних проваджень), результати опитування 87 респондентів (анкетування 42 співробітників оперативних підрозділів, 45 – слідчих підрозділів Національної поліції, інтерв'ювання 5 керівників оперативних підрозділів, 9 – слідчих підрозділів), а також особистий понад двадцятирічний досвід роботи дисертанта на посадах у оперативних підрозділах Національної поліції, а також на керівних посадах в територіальних підрозділах Національної поліції.

Наукова новизна одержаних результатів. Дисертація є першим комплексним дослідженням, у якому одержані нові теоретичні положення та засновані на них практичні рекомендації щодо організації взаємодії між слідчим та оперативними підрозділами під час виявлення та розслідування умисних вбивств. До основних положень, що містять наукову новизну, потрібно віднести такі:

уперше:

– розкрито поняття організації взаємодії між слідчим та оперативними підрозділами як системи рішень та дій, які реалізуються керівниками слідчого, оперативного підрозділів, правоохоронних органів, прокурором процесуальним керівником, слідчим, працівником оперативного підрозділу в межах їх повноважень та компетенції, із забезпечення ефективності спільного вирішення завдань щодо встановлення обставин події кримінального правопорушення та кримінального переслідування винних у його вчиненні;

– визначено систему принципів організації взаємодії між слідчим та оперативним підрозділом, до якої включені законність, спільна мета, компетентність, єдиноначальність та колегіальність, системність, плановість;

– запропоновано запровадити у науковий обіг категорію модель взаємодії при виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень як сформовану положеннями нормативно-правових актів та науково обґрунтованими методичними рекомендаціями універсальну структуру діяльності суб'єктів організації взаємодії, яка виступає як основа для забезпечення практики взаємодії між слідчим та оперативними підрозділами під час виявлення та розслідування кримінальних правопорушень. А також визначені та описані моделі стратегічного та тактичного рівнів організації взаємодії слідчого та оперативних підрозділів під час виявлення в результаті здійснення оперативно-розшукової діяльності готування до вчинення, вчинення умисного вбивства та організації взаємодії слідчого та оперативного підрозділу у типових слідчих ситуаціях досудового розслідування умисного вбивства;

удосконалено:

– уявлення про взаємодію слідчого з оперативними підрозділами під час виявлення та досудового розслідування кримінальних правопорушень як засновану на законі діяльність слідчого/слідчих, співробітника/співробітників оперативного підрозділу/оперативних підрозділів, прокурора процесуального керівника, їх керівників з реалізації дій, спрямованих на швидке, повне та неупереджене розкриття, розслідування кримінального правопорушення, притягнення до відповідальності винних осіб та вирішення інших завдань кримінального провадження;

– погляди щодо впливу на організацію реагування слідчо-оперативними групами на факти виявлення трупів з ознаками насильницької смерті та їх подальше розслідування положень кримінального закону, якими визначені різновиди умисних вбивств, у взаємозв'язку із нормативними приписами кримінального процесуального закону щодо їх підслідності різним органам досудового розслідування та обсягами первинних даних про обставини таких подій у заявах, повідомленнях про них;

набули подальшого розвитку:

– погляди на структурні компоненти організації взаємодії: суб'єктів (керівник підрозділу кримінальної поліції, слідчого підрозділу територіального підрозділу Національної поліції, керівники кримінальної поліції, слідчого управління на рівні регіонального управління Національної поліції, керівники регіонального управління Національної поліції, керівники кримінальної поліції та органу досудового розслідування на рівні керівництва Національної поліції, співробітник оперативного підрозділу, в провадженні якого є оперативно-розшукова справа, слідчий, який здійснює досудове розслідування злочину, прокурор процесуальний керівник), завдання (організація якісної роботи слідчих та оперативних підрозділів щодо припинення фактів готування, замаху на вчинення умисних вбивств та досудового розслідування умисних вбивств), засоби (управлінські, процесуальні рішення та дії) та умови організації взаємодії (нормативно-правова регламентація, матеріально-технічне, кадрове забезпечення, оперативно-розшукові, слідчі ситуації, що виникають в організації взаємодії при виявленні та розслідуванні умисного вбивства);

– уявлення про координаційні та оперативні наради як засоби забезпечення вироблення практики організації процесів взаємодії, визначення та розв'язання проблемних питань, які виникають при виявленні та розслідуванні умисних вбивств;

– уявлення щодо використання планування як засобу управління взаємодією між слідчим та оперативним підрозділом у кримінальному провадженні на початковому та подальшому етапах розслідування умисних вбивств;

– положення щодо організації та проведення під час розслідування умисних вбивств тактичних операцій з припинення замаху на вчинення умисного вбивства та затримання підозрюваного, встановлення особи невідомого трупа, перевірки алібі підозрюваного, подолання протидії розслідуванню, забезпечення безпеки учасників кримінального провадження, розшуку

підозрюваного;

– положення, які спрямовані на оптимізацію нормативно-правової регламентації організації взаємодії під час виявлення та розслідування кримінальних правопорушень, шляхом формулювання пропозицій щодо:

– доповнення ст. 41 КПК України нормою, яка передбачає можливість слідчого доручати оперативному підрозділу здійснити розшукові дії для пошуку джерел даних, осіб, місцезнаходження матеріальних об'єктів, які мають значення для кримінального провадження;

– доповнення положень Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні, затвердженої наказом МВС України від 07.07.2017 № 575, в пункті 3 Розділу III – щодо обов'язкового розгляду матеріалів ОРС під час оперативної наради за участі керівників оперативного підрозділу, органу досудового розслідування та працівників, які брали участь у їх підготовці, для визначення повноти зібраних матеріалів та наявності підстав для реєстрації в ЄРДР, в пункті 1 Розділу V – щодо визначення вимог до змісту планів розслідування СОГ як на початковому, так і на наступних його етапах, в пункті 4 Розділу VII – в частині визначення вимог щодо здійснення контролю з боку керівника за плануванням розслідування у всіх кримінальних провадженнях щодо злочинів, які викликали значний суспільний резонанс і у яких створена СОГ (див. Додаток А);

– врегулювання на рівні відповідного міжвідомчого (МВС, СБУ, ДБР, БЕБ, НАБУ) нормативно-правового акту з питань створення та організації роботи міжвідомчих слідчо-оперативних груп у кримінальних провадженнях, і не тільки щодо умисного заподіяння смерті іншій особі, які передаються від одного органу досудового розслідування до іншого, з метою забезпечення стабільності та інтенсивності роботи у таких кримінальних провадженнях.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що висновки та пропозиції, розроблені автором, можуть бути використані: а) у науково-дослідній сфері – для подальших досліджень проблем організації взаємодії між слідчим та оперативними підрозділами під час виявлення та розслідування інших різновидів кримінальних правопорушень (Акт впровадження у науково-дослідну діяльність Львівського державного університету внутрішніх справ результатів дослідження від 24.01.2024 №07); б) у законотворчій діяльності – під час удосконалення норм оперативно-розшукового та кримінального процесуального законодавства; в) у правозастосовній діяльності – під час оперативно-розшукової діяльності та досудового розслідування фактів умисних вбивств; г) у освітньому процесі – при викладанні оперативно-розшукової діяльності, кримінального процесу та криміналістики (Акт впровадження у освітній процес Львівського державного університету внутрішніх справ результатів дослідження від 24.01.2024 №09).

Основні положення і висновки, практичні рекомендації дисертаційної роботи були обговорені і схвалені на засіданнях кафедри кримінального процесу та криміналістики факультету № 1 Інституту з підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції Львівського державного університету внутрішніх справ. Окремі положення дисертації були оприлюднені на трьох науково-практичних заходах: «Теорія та практика протидії злочинності у сучасних умовах (м. Львів, 21 жовтня 2022 року), «Війна в Україні: зроблені висновки та незасвоєні уроки» (м. Львів, 23 лютого 2023 року), «Теорія та практика протидії злочинності у сучасних умовах (м. Львів, 3 листопада 2023 року).

Основні результати дисертації відображені у 6 наукових публікаціях, серед яких три наукові статті – у виданнях, включених МОН України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук категорії «Б», три тези наукових доповідей, опублікованих за результатами участі в міжнародних науково-практичних заходах.

Зокрема, це:

Наукові праці, в яких опубліковано основні наукові результати дисертації:

1. Сабанюк Т. Р. Теоретико-прикладні проблеми визначення поняття взаємодії слідчого з оперативними підрозділами. *Право і суспільство*. 2023. № 1. С. 350–356. DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2023.1.50>.

2. Сабанюк Т. Р. Проблемні аспекти кримінально-правової характеристики умисного протиправного заподіяння смерті іншій людині як чинника, що впливає на організацію взаємодії слідчого та оперативних підрозділів. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. №9. С. 381–384. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-9/92>.

3. Сабанюк Т. Р. Моделі організації взаємодії слідчого та оперативних підрозділів при виявленні в результаті здійснення оперативно-розшукової діяльності готування до вчинення, вчинення умисного вбивства. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. №10. С. 573–576. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-10/138>.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

4. Сабанюк Т. Р. Теоретичні аспекти визначення поняття взаємодії слідчого з оперативними підрозділами. *Теорія та практика протидії злочинності у сучасних умовах: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (21 жовтня 2022 року) / упор. Л. В. Павлик, У. О. Цмоць*. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. С. 305–309.

5. Сабанюк Т. Р. Організація взаємодії між слідчим та оперативними підрозділами під час виявлення та розслідування умисних вбивств в умовах воєнного стану. *Війна в Україні: зроблені висновки та незасвоєні уроки: збірник тез Міжнародного круглого столу (23 лютого 2023 року) / упор. Л. В. Павлик, У. О. Цмоць*. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. С. 201–204.

6. Сабанюк Т. Р. Структура моделі організації взаємодії слідчого та оперативних підрозділів при виявленні та розслідуванні готування до вчинення,

вчинення умисного вбивства. *Теорія та практика протидії злочинності у сучасних умовах*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (3 листопада 2023 року) / упор. Р. М. Шехавцов. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. С. 183–187.

З огляду на викладене, фаховий семінар кафедри кримінального процесу та криміналістики факультету № 1 Інституту з підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції Львівського державного університету внутрішніх справ приймає рішення надати Висновок про те, що дисертація Тараса САБАНЮКА на тему «Організація взаємодії між слідчим та оперативними підрозділами під час виявлення та розслідування умисних вбивств», подана на здобуття ступеня доктора філософії у галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»,

1) містить елементи наукової новизни, а її результати мають теоретичне і практичне значення для вітчизняної юридичної науки;

2) відповідає Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261, Вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40, Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а також положенням освітньо-наукової програми «Право» для підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії – за спеціальністю 081 «Право» у Львівському державному університеті внутрішніх справ;

3) відображена у шести публікаціях: з них 3 статті у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України категорії «Б», 3 тези наукових доповідей, опублікованих за результатами участі у науково-практичних заходах;

4) виконана дисертантом самостійно, отримані теоретичні висновки і результати демонструють особисті дослідження автора;

5) рекомендується до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Завідувач кафедри кримінального процесу та криміналістики факультету № 1 ІФФНП Львівського державного університету внутрішніх справ кандидат юридичних наук, доцент

Андрій ХИТРА